

Opgave om sproget i "Solstrålen" af Juliane Preisler

1) EksPLICIT og implicit sprog

Når man skal karakterisere sproget i en tekst kan man beskrive det som enten **eksPLICIT** eller **implicit**.

EksPLICIT sprog er når en meddelelse i en tekst kan forstås af dig som læser, uden at du har brug for andre oplysninger end meddelelsen selv. Du skal med andre ord ikke have en særlig viden om personerne eller miljøet eller hvad der er foregået før og efter den handling, teksten beretter om, og du skal ikke fortolke teksten fordi meningen er åbenlys og klar. Det er typisk ved mange avisartikler, fagbøger og tekster fra blade og magasiner.

Implicit sprog er når du som læser skal have en viden på forhånd for at kunne forstå meningen af en tekst. Du skal med andre ord fortolke en sætning og kunne analysere dig frem til hvad den egentlige mening med sætningen er. Meningen er underforstået og fremgår ikke direkte og åbenlyst. Det er typisk ved mange noveller, romaner og skønlitteratur.

Eksempler på implicit/eksPLICIT sprog:

Implicit	EksPLICIT
<ul style="list-style-type: none">- "Nej den bed ikke. Jeg må ellers ikke klappe fremmede hunde.- Nå, sagde han.	"Jeg er faktisk ligeglad med hvad du må og ikke må"
Folk (...) måtte uvilkårligt dreje hovedet og se efter ham og gå lidt hurtigere til og knuge lidt fastere om håndtasken (...) og man hørte så meget	"Man hører så meget om tasketyve og voldsmænd og folk der bliver slået ned på åben gade og...."

Opgave: Find eksempler i Solstrålen på implicit sprog. Find gerne 2 eller 3 steder i teksten, hvor forfatteren lader os læsere tolke ud fra sætningerne, og diskuter for hvert eksempel hvad meningen med teksten i virkeligheden er.

2) Sætninger:

Du skal vurdere den måde hvorpå forfatteren bruger sætningernes længde til at fortælle historien i sætningen. Er sætningerne lange og komplicerede kan de måske fremme en "tung" stemning, og er sætningerne korte kan de måske fremme spændingen i sætningen.

Opgave: Diskuter om sætningerne for det meste er lange eller korte i historien og diskuter hvilken virkning har det på dig om sætningerne er lange, dvs at der er mange ord mellem hvert punktum, over for om de er korte og med få ord mellem hvert punktum.

Find nogle steder i teksten hvor der skift i sprogbruget mellem korte og lange sætninger eller omvendt.

3) Ordforråd:

En teksts budskab og stemning kan også ses på ordforrådet og ordvalget i teksten. Sproget og det ordvalg du bruger viser tit hvilken baggrund du kommer fra, hvilken del af landet du kommer fra, hvilken alder du har, hvilken gruppe du er en del af osv.

Opgave: Er sproget i teksten normalt, eller er der mange fremmedord/ord der hører til et bestemt erhverv? Diskuter om der er ord i teksten som du ikke selv ville bruge og hvordan de ord fortæller om hvilket miljø og hvilken tid personerne i historien lever i. Billedsprog:

I skal gå teksten igennem og finde eksempler på billedsprog i historien. Billedsprog er sætninger i en tekst som man ikke skal forstå bogstaveligt, men i overført betydning. Et eksempel kan være "Væggene har ører". Her fortæller den der siger denne sætning, at man skal passe på hvad man siger, for alle kan høre det.

Prøv på samme måde at finde en eller to eksempler fra teksten på billedsprog og forklar hvad sætningerne betyder, og hvorfor forfatteren vælger at bruge billedsprog i historien, og hvilken virkning det har på læserens oplevelse af historien. Gør brug af billedsprog historien mere spændende eller mindre spændende? Find også ud af hvordan I vil forklare de eksempler på billedsprog I finder med jeres egne ord.

GOD ARBEJDSLYST